

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«29» вересня 2016 року

№ 26 -рк

м. Київ

ТОВ «ГЕЛІАНТУС»
вул. Братиславська, буд. 3,
м. Київ, 02660

*Про усунення причин виникнення
порушення законодавства про захист
від недобросовісної конкуренції
і умов, що йому сприяють*

На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 20.07.2016 року № 14-01/176-АМ Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (надалі - Відділення) здійснило розгляд заяви громадянки України (надалі - Заявник) від 14.07.2016 б/н (вх. Відділення від 22.07.2016 № 01-10-265-Ш) щодо недобросовісної конкуренції з боку товариства з обмеженою відповідальністю «Геліантус» (надалі – Товариство, ТОВ «Геліантус») у вигляді поширення інформації, що вводить в оману споживачів (надалі – Заява).

Заявником було виявлено рекламну вивіску на фасаді аптечного закладу Товариства, що розташований за адресою: м. Київ, вул. Братиславська, 3, на території Київської міської лікарні швидкої допомоги (надалі – Аптека), з інформацією «**НИЗЬКІ ЦІНИ!**», «**100 % КРАЩА ЦІНА**», «**ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!**», «**100 % ПЕРЕВІРЕНО**» (див. мал. 1) та придбано в цій Аптеці: лікарський препарат «Цераксон» (р-н для ін'єкцій) за ціною 191,03 грн, порошок для ін'єкцій 8 мг «Ксефокам» за ціною 166,29 грн, систему ПК - 10 грн 69 коп. В той же час, в найближчих до Аптеки аптечних закладах, зокрема: ТОВ «Аптечне об'єднання «Біокон» (м. Київ, вул. Братиславська, 3 А) та ТОВ «Фармацевтична фірма «Столиця» (м. Київ, вул. Братиславська, 3), аналогічні препарати Заявник придбав за меншою ціною (див. табл.1), що підтверджується касовими чеками від 12.07.2016 № 150922, від 12.07.2016 № 11203, від 12.07.2016 № 196514.

Таблиця 1.

№	Назва лікарського засобу	Ціна лікарського засобу у аптечних закладах, грн.		
		Аптечний пункт № 2 ТОВ «Геліантус» (м. Київ, вул. Братиславська, 3)	Аптека ТОВ «Аптечне об'єднання «Біокон» (м. Київ, вул. Братиславська, 3)	Аптечний пункт № 1 ТОВ Фармацевтична фірма «Столиця»
1	«Цераксон» (р-н для ін'єкцій)	191,03	150,93	178,48
2	«Ксефокам»	166,28	140,07	166,62
3	Система ПК	10,68	9,22	8,45

Аналіз наданих Заявником чеків свідчить про те, що ціни на препарати «Цераксон», «Ксефокам» та систему ПК, придбані Заявником в Аптеці Товариства є вищими, ніж ціни на аналогічні препарати та систему ПК, які Заявник придбав в той же день в аптечних закладах конкурентів ТОВ «Геліантус». Зазначене вказує на те, що ціни в аптечних закладах ТОВ «Геліантус» на лікарські засоби, зокрема ті, які були придбані Заявником, не є нижчими, ніж у конкурентів.

Мал. 1. Фотографії вивісок Аптеки ТОВ «Геліантус» надані Заявником.

Таким чином, зазначена інформація «НИЗЬКІ ЦІНИ!», «100 % КРАЩА ЦІНА», «ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!», «100 % ПЕРЕВІРЕНО» не відповідає дійсності та може ввести споживачів в оману.

В ході розгляду Заяви Відділенням було направлено вимогу про надання інформації до Товариства від 02.08.2016 № 02-05/2603 (далі - Вимога).

За результатами аналізу матеріалів Заяви, доданих до неї документів, а також інформації та матеріалів, отриманих на Вимогу, встановлено наступне.

ТОВ «Геліантус» є юридичною особою, зареєстрованою Деснянською районною державною адміністрацією у м. Києві 18.02.1998 року, ідентифікаційний код юридичної особи – 25404052.

Згідно із випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності Товариства за КВЕД є роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах (47.73).

Товариство здійснює свою господарську діяльність на підставі Статуту, затвердженого загальними зборами учасників Товариства (протокол № 2/13 від 02.08.2013 року).

Метою діяльності Товариства є отримання прибутку через поєднання економічних інтересів, матеріальних, трудових, фінансових, інтелектуальних та інших ресурсів учасників для надання різного роду послуг і здійснення управлінської, виробничої, комерційної, господарської та іншої діяльності, яка не заборонена чинним законодавством України.

Таким чином, Товариство у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Листом від 18.08.2016 № 19 (вх. Відділення від 19.08.2016 № 01-11-2150) (надалі – Лист) ТОВ «Геліантус» повідомило, що здійснює роздрібну торгівлю лікарськими засобами в м. Києві з 18.02.1998 року через мережу аптек, що знаходяться у місті Києві: Аптека № 1, Аптечний пункт № 1 і Аптечний пункт № 2, які розташовані за адресою вул. Братиславська, 3, м. Київ, та Аптека № 2 (вул. Ахматова, 4 В).

Згідно із Листом, замовником інформаційних вивісок є ТОВ «Геліантус», розробником - ФОП Довгань Д.І. Також Товариство повідомило, що відповідальність за інформацію **«НИЗЬКІ ЦІНИ!»**, **«100 % КРАЩА ЦІНА»**, **«ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!»**, **«100 % ПЕРЕВІРЕНО»**, що розміщена на фасаді та в приміщенні Київської міської лікарні швидкої допомоги несе ТОВ «Геліантус».

Відповідно до пункту 4 Вимоги Товариству необхідно було надати ґрунтовні пояснення та підстави щодо розміщення на поверхні (фасаді) будинку (споруди) та/або в Аптеці Товариства, вивісок/табличок з інформацією **«НИЗЬКІ ЦІНИ!»**, **«100 % КРАЩА ЦІНА»**, **«ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!»** **«100 % ПЕРЕВІРЕНО»** і зазначене підтвердити документально. У своєму Листі ТОВ «Геліантус» зазначило, що *«Товариством була проявлена ініціатива за власні кошти виготовити та розмістити вказівники (таблички, вивіски, лайтбокси) з інформаційною, а не рекламною метою...Товариство погодило макети інформаційних вивісок з адміністрацією Київської міської лікарні швидкої допомоги. Інформаційна вивіска, інформація про яку приводиться у Вашому зверненні, була виготовлена та розміщена з порушенням умов договору з вини розробника»* (мова оригіналу).

Разом з тим, Товариством не надано ґрунтовних пояснень щодо розміщення вивісок/табличок з інформацією **«НИЗЬКІ ЦІНИ!»**, **«100 % КРАЩА ЦІНА»**, **«ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!»**, **«100 % ПЕРЕВІРЕНО»**.

Крім того, відповідно до договору про створення та розміщення інформаційних показників від 12.05.2016 № 12/05, укладеного між ТОВ «Геліантус» та ФОП Довгань Д.І. (надалі – Договір), наданого Товариством разом із Листом, ФОП Довгань Д.І. зобов'язується розробити і встановити по вибору Товариства інформаційні показники (таблички, лайтбокси, вивіски). При цьому, умовами Договору передбачено, що проектні оброблені дані надаються Товариству для затвердження в електронному вигляді. Також договором визначено, що ФОП Довгань Д.І. не несе відповідальність за достовірність відомостей, наведених в отриманих ним від Товариства.

Також у Листі, Товариство повідомило, що *«розробник помилково виготовив та змонтував декілька вивісок одного із не затверджених варіантів проекту, чим порушив домовленість згідно пункту 5.5. договору № 12/05 від 12.05.2016. Під час прийому-передачі виконаних робіт між розробником та ТОВ «Геліантус» у присутності представника адміністрації лікарні було виявлено декілька вивісок з орфографічними*

помилками...А також були виявлені помилки змістовного характеру, до якого, зокрема, можна віднести непогоджене з ТОВ «Геліантус» словосполучення **«НИЗЬКІ ЦІНИ!»**, **«100 % КРАЩА ЦІНА»**, **«ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!»**, **«100 % ПЕРЕВІРЕНО»**. У зв'язку із наведеним, 03.06.2016 були виготовлені нові інформаційні вивіски та 04.06.2016 були встановлені» (мова оригіналу).

Проте, зазначена Товариством інформація, зокрема, щодо виявлених допущених ФОП Довгань Д.І. помилок змістовного характеру, а саме написів **«НИЗЬКІ ЦІНИ!»**, **«100 % КРАЩА ЦІНА»**, **«ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!»**, **«100 % ПЕРЕВІРЕНО»** не відповідає дійсності, оскільки згідно з пунктом 5.5. Договору макет інформаційних вивісок, їх текстова частина, виготовлення та монтаж має бути затверджена у письмовому вигляді. При цьому, ФОП Довгань Д.І. несе особисту матеріальну відповідальність при виготовленні та розміщенні інформаційних вказівників без погодження Товариства. Крім того, згідно з додатком 1 до Договору, вартість замовлених послуг складає 100 579,00 грн.

Разом з тим, Товариство не надало підтвердних документів, що свідчать про те, що ФОП Довгань Д.І. виготовив та розмістив інформаційні вивіски, що не були погоджені Товариством, у тому числі щодо судових спорів з цього приводу.

У Листі Товариство зазначило, що інформаційні вивіски **розміщувались у період з 01.06.2016 по 04.06.2016**, на підтвердження чого надано акт прийому-здачі виконаних робіт від 04.06.2016 № 136, яким зафіксовано виконання робіт/послуг щодо монтажу лайтбоксу, композиту, друку на плівці, виготовлення лайтбоксу.

Проте, наданий акт прийому-здачі виконаних робіт від 04.06.2016 № 136 не ідентифікує зміст вивісок, які було виготовлено та розміщено 04.06.2016.

Разом з тим, ТОВ «Геліантус» повідомило, «на момент придбання Замовником ліків, інформаційні вказівники мали оновлений (інший) вигляд, що підтверджує акт прийому-передачі виконаних робіт № 136 від 04.06.2016 року» (мова оригіналу) та надало фото нових вивісок, які не містять інформацію **«НИЗЬКІ ЦІНИ!»**, **«100 % КРАЩА ЦІНА»**, **«ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!»**, **«100 % ПЕРЕВІРЕНО»** (мал. 2). Проте, Товариством не надано документів, які б підтверджували, що вивіски з інформацією **«НИЗЬКІ ЦІНИ!»**, **«100 % КРАЩА ЦІНА»**, **«ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!»**, **«100 % ПЕРЕВІРЕНО»** станом на 04.06.2016 були демонтовані, та встановлено інші. При цьому надане фото не містить посилань на дату та будь-яких інших часових прив'язок.

Мал. 2. Фотографії вивісок Аптеки ТОВ «Геліантус» надані Товариством.

Слід зазначити, що Товариство повідомило Відділення про те, що моніторинг цін на товари та асортимент, що реалізується конкурентами ТОВ «Геліантус», які розташовані у безпосередній близькості від аптечних закладів Товариства, воно не проводить.

Отже, інформація **«НИЗЬКІ ЦІНИ!»**, **«100 % КРАЩА ЦІНА»**, **«ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!»**, **«100 % ПЕРЕВІРЕНО»**, яка розміщувалась Товариством на фасаді та у приміщенні Київської міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги може сприйматися покупцями, як інформування про цінову політику та стимулювати їх до здійснення покупки саме в аптечних закладах Товариства.

Відділенням досліджувалось питання щодо розміщення суб'єктами господарювання, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами, на фасадах аптечних закладів інформації щодо «низьких цін», під час якого були опитані суб'єкти господарювання, що здійснюють господарську діяльність на ринку роздрібною торгівлю лікарськими засобами та є конкурентами, стосовно їх думки щодо розміщення зазначеної інформації на зовнішніх поверхнях будинків (фасадах) аптечних закладів та впливу на конкуренцію. За результатами такого опитування Відділенням встановлено наступне.

ТОВ «Мед-сервис» вважає, що розміщення на фасаді аптечного закладу, який здійснює роздрібну торгівлю лікарськими засобами, інформації щодо «низьких цін», асоціюється у більшості споживачів такого закладу з роздрібною торгівлю лікарськими засобами за цінами – на порядок нижчими, ніж у всіх інших, що може викликати враження у споживачів, що саме у цій аптеці ціни є найнижчими, та є додатковим заохоченням до купівлі в даній аптеці лікарських засобів та препаратів, та може вплинути на намір споживачів щодо придбання лікарських засобів.

ТОВ «Столичний Медичний Альянс» вважає, що дії суб'єкта господарювання, який розмістив на зовнішній поверхні будинку перед входом до свого аптечного закладу інформацію щодо «низьких цін» можна вважати недобросовісною конкуренцією, за умови коли суб'єкт господарювання не ставить найнижчі ціни.

На думку ТОВ «Інтелекс», суб'єкт господарювання може розміщувати інформацію «Аптека низьких цін» на фасаді аптечного закладу за умови рівня цін, які є меншими за ціни інших суб'єктів господарювання, які здійснюють аналогічну господарську діяльність на ринку, який обмежений межами певної території.

ТОВ «Київфарм» вважає, що інформація, яка розміщується на фасаді аптечного закладу, не повинна містити відомостей, які можуть ввести в оману споживачів щодо рівня цін, умов реалізації товарів або повинна містити документальне підтвердження такої інформації, яка повинна бути достовірною і не вводити споживачів в оману протягом усього періоду її поширення. Тобто, щоб стверджувати, що в аптечному закладі діють низькі ціни, суб'єкту господарювання необхідно постійно здійснювати моніторинг роздрібних цін на лікарські засоби інших аптечних закладів.

Таким чином, інформація щодо «низьких цін», яка розміщується суб'єктами господарювання, які здійснюють роздрібну торгівлю лікарськими засобами на фасадах або в аптечних закладах, опитаними суб'єктами господарювання сприймається як інформація про цінову політику.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про рекламу», (далі – Закон) реклама - інформація про особу чи товар, розповсюджена в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена сформувати або підтримати обізнаність споживачів реклами та їх інтерес щодо таких особи чи товару.

Недобросовісна реклама – це реклама, яка вводить або може ввести в оману споживачів реклами, завдати шкоди особам, державі чи суспільству внаслідок неточності, недостовірності, двозначності, перебільшення, замовчування, порушення вимог щодо часу, місця і способу розповсюдження.

Згідно статті 10 Закону, недобросовісна реклама забороняється. Відповідальність за недобросовісну рекламу несе винна особа. Рішення щодо визнання реклами недобросовісною приймають державні органи, визначені статтею 26 цього Закону.

Відповідно до статті 26 Закону, контроль за дотриманням законодавства України про рекламу здійснюють у межах своїх повноважень, зокрема Антимонопольний комітет України - щодо дотримання законодавства про захист економічної конкуренції. Крім того, відповідний орган державної влади має право вимагати від рекламодавців, виробників та розповсюджувачів реклами усунення виявлених порушень вимог законодавства, приймати рішення про визнання реклами недобросовісною.

Відповідно до вимог статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом

господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товару на ринку.

Отже, розміщення Товариством на фасаді та у приміщеннях Київської міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги інформаційних вивісок з інформацією «**НИЗЬКІ ЦІНИ!**», «**100 % КРАЩА ЦІНА**», «**ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!**», «**100 % ПЕРЕВІРЕНО**», не маючи для цього ґрунтовних підстав (без порівняння цін з конкурентами та проведення щоденного моніторингу цін на лікарські засоби), може ввести в оману споживача та створити у нього хибне уявлення про нижчі ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення, порівняно із конкурентами, що підтверджує Заява.

Таким чином, Товариство може здобути переваги на відповідному ринку роздрібної торгівлі лікарськими засобами, зокрема, посилити свою конкурентну позицію не завдяки власним досягненням, а шляхом поширення неправдивої інформації про ціни на продукцію, яка ним реалізується.

*Враховуючи викладене, дії ТОВ «Геліантус» щодо поширення неправдивої інформації «**НИЗЬКІ ЦІНИ!**», «**100 % КРАЩА ЦІНА**», «**ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!**», «**100 % ПЕРЕВІРЕНО**» на фасаді та у приміщеннях Київської міської клінічної лікарні швидкої медичної допомоги містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, а саме: поширення суб'єктом господарювання відомостей, які містять неправдиві дані щодо цін та особливостей реалізації товарів, що може вплинути на наміри споживачів щодо придбання товарів саме в цього суб'єкта господарювання.*

Разом з тим, оскільки Товариство у Листі повідомило про розміщення оновлених вивісок, які не містять інформації «**НИЗЬКІ ЦІНИ!**», «**100 % КРАЩА ЦІНА**», «**ЦІНИ НАЙНИЖЧІ!**», «**100 % ПЕРЕВІРЕНО**», та надало фото розміщених оновлених вивісок, наразі порушення припинено.

Враховуючи вищевикладене, з метою усунення причин виникнення порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції і умов, що йому сприяють, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, надає

РЕКОМЕНДУЄ:

ТОВ «Геліантус» (код ЄДРПОУ 25404052) вжити заходів для усунення причин виникнення порушення законодавства про захист економічної конкуренції і умов, що йому сприяють шляхом утримання в оформленні аптечних закладів ТОВ «Геліантус» від розповсюдження інформації щодо рівня цін без об'єктивно виправданих на те причин.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані. Про результати розгляду

рекомендацій повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України протягом **10-ти календарних днів** з дня їх отримання.

Звертаємо увагу, що відповідно до частини третьої статті 46 Закону України “Про захист економічної конкуренції” за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

**Голова адміністративної колегії -
Голова відділення**

О. Хмельницький

Члени колегії:

/ _____ /
(підпис)

О. Білянський

/ _____ /
(підпис)

Г. Мінченко

/ _____ /
(підпис)

Л. Маракіна

/ _____ /
(підпис)

К. Куракова

/ _____ /
(підпис)

В. Коваленко

**Начальник
юридичного відділу:**

Т. Ключова / _____ /
(підпис)

Виконавець

Л. Захарченко / _____ /
(підпис)

Секретар колегії

_____ / _____ /
(підпис)